

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας
Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί των Δικαιωμάτων Προσώπων που
Συλλαμβάνονται και Τελούν υπό Κράτηση (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του
2016»**

Παρόντες:

Νίκος Τορναρίτης, πρόεδρος

Γιώργος Κουκουμάς

Φωτεινή Τσιρίδου

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Νίκος Γεωργίου

Πανίκος Λεωνίδου

Αριστος Δαμιανού

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο, του οποίου η συζήτηση άρχισε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών κατά την προηγούμενη βουλευτική περίοδο, αλλά δεν ολοκληρώθηκε, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 7 Ιουλίου και στις 8 Σεπτεμβρίου 2021.

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής που πραγματοποιήθηκαν τόσο κατά την προηγούμενη όσο και κατά την παρούσα βουλευτική περίοδο κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Τμήματος Φυλακών του ίδιου υπουργείου, της Αστυνομίας Κύπρου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Ανεξάρτητης Αρχής Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας και του Γραφείου της Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Σωτήρης Ιωάννου και Κωστής Ευσταθίου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί των Δικαιωμάτων Ύποπτων Προσώπων, Προσώπων που Συλλαμβάνονται και Προσώπων που Τελούν υπό Κράτηση Νόμου, ώστε να διασαφηνιστεί η δυνατότητα υποβολής παραπόνου από

κρατούμενο, πέραν των προβλεπόμενων στην υφιστάμενη διάταξη θεσμών ή οργανισμών, και στην Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την υπό τροποποίηση βασική νομοθεσία, κάθε κρατούμενος δικαιούται να αποστέλλει και να παραλαμβάνει επιστολές προς/από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τον Επίτροπο Διοικήσεως και οποιαδήποτε διεθνή ή εθνική επιτροπή, οργανισμό ή αρχή ανθρωπίνων δικαιωμάτων με αρμοδιότητα να εξετάζει και να αποφασίζει για ισχυρισμούς για παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή να εξετάζει παράπονα σε σχέση με την κράτηση προσώπων, χωρίς να ανοίγονται ή να διαβάζονται οι εν λόγω επιστολές από οποιοδήποτε μέλος της αστυνομίας ή του προσωπικού των Φυλακών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, το υπό συζήτηση νομοσχέδιο ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως έπειτα από σχετική εισήγηση της Ανεξάρτητης Αρχής Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας.

Στο πλαίσιο της συζήτησης που διεξήχθη ενώπιον της επιτροπής η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως επισήμανε ότι το δικαίωμα υποβολής παραπόνου μέσω αλληλογραφίας στην Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας αναγνωρίζεται από την υπό τροποποίηση βασική νομοθεσία, καθότι η Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας σαφέστατα εντάσσεται στην έννοια «εθνική επιτροπή» που προβλέπεται στην εν λόγω νομοθεσία, η οποία έχει αρμοδιότητα να εξετάζει και να αποφασίζει επί ισχυρισμών παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή να εξετάζει παράπονα σε σχέση με την κράτηση προσώπων. Παρά ταύτα, όπως ανέφερε η ίδια εκπρόσωπος, η ρητή αναφορά στην Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της

Αστυνομίας στην υπό τροποποίηση βασική νομοθεσία κρίνεται αναγκαία για λόγους σαφήνειας και πληρέστερης ενημέρωσης των συλληφθέντων και κρατούμενων προσώπων αναφορικά με το εύρος των δικαιωμάτων τους.

Η εκπρόσωπος της Αστυνομίας Κύπρου συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, αναφέροντας ότι η δυνατότητα του συλληφθέντος και κρατούμενου να αποτείνεται και να αλληλογραφεί ανά πάσα στιγμή με την Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας συνιστά αναφαίρετο και αδιαπραγμάτευτο δικαίωμά του.

Η εκπρόσωπος του Τμήματος Φυλακών χαρακτήρισε επιβεβλημένη τη ρητή συμπερίληψη της Ανεξάρτητης Αρχής Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας στις αρχές και στους οργανισμούς στους οποίους δύναται να απευθυνθεί οποιοδήποτε πρόσωπο έχει συλληφθεί και τελεί υπό καθεστώς στέρησης της ελευθερίας του. Ενημερώνοντας την επιτροπή για την ακολουθητέα διαδικασία, ανέφερε ότι, σε περίπτωση που το υποβαλλόμενο παράπονο στρέφεται κατά μη μέλους του αστυνομικού σώματος και ιδιαίτερα κατά δεσμοφύλακα του Τμήματος Φυλακών, το παράπονο γνωστοποιείται χωρίς καθυστέρηση στην Αστυνομία Κύπρου, η οποία διεξάγει εσωτερική έρευνα, για να διαπιστώσει τη βασιμότητά του. Επιπροσθέτως, υπογράμμισε ότι κάθε πρόσωπο το οποίο έχει συλληφθεί και τελεί υπό κράτηση, εφόσον επιθυμεί να υποβάλει οποιοδήποτε παράπονο, διατηρεί το δικαίωμα να απευθυνθεί οποτεδήποτε διά αλληλογραφίας και στην Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η εκπρόσωπος της Ανεξάρτητης Αρχής Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας δήλωσε ότι συμφωνεί με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και ανέφερε ότι η προτεινόμενη τροποποίηση είναι αυτονόητη σε ένα κράτος δικαίου το οποίο σέβεται τα δικαιώματα των συλληφθέντων προσώπων. Η ίδια εκπρόσωπος διευκρίνισε περαιτέρω ότι η Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της

Αστυνομίας είναι αρμόδια για την εξέταση παραπόνων τα οποία στρέφονται κατ' αποκλειστικότητα κατά των μελών της Αστυνομίας Κύπρου και ως εκ τούτου εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της εν λόγω Αρχής η διερεύνηση ισχυρισμών και παραπόνων τα οποία υποβάλλονται κατά των δεσμοφυλάκων του Τμήματος Φυλακών, δεδομένου ότι οι τελευταίοι δεν ανήκουν στο αστυνομικό σώμα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο, πρέπει να τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί των Δικαιωμάτων Ύποπτων Προσώπων, Προσώπων που Συλλαμβάνονται και Προσώπων που Τελούν υπό Κράτηση (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021».

27 Σεπτεμβρίου 2021

ΑΟΛ/ΝΧ/ΜΓ

Αρ. Φακ.: 23.01.057.144-2016